

REFERAT Land- og Byudviklingsudvalget (2022-2025)

d. 17-09-2025

Mødedato Onsdag d. 17. september 2025 kl. 16:00

Mødested Jegerup gamle skole. Bygaden 18. 6500 Vojens

Mødedeltagere Bent Kloster, Bo Morthorst Rasmussen, Preben Holmberg, Allan Emiliussen, Cecilie Haaland, Marie Skødt, Jens Adolf Asmussen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Anlægsbevilling til områdefornyelse Rådhuscentret Vojens.....	4
Budgetopfølgning 2. kvartal 2025.....	6
Områdefornyelse i Sønderballe Landdistrikt - revideret fordeling af budget.....	9
Deltagelse i "Lokaldysten" i samarbejde med DGI.....	11
Opfølgning på fællesevent for landdistrikter og centerbyer.....	13
Understøttelse af lokalsamfund.....	15
Overlevering til kommende udvalg.....	17
Opfølgning på dialogmøde.....	18
Frivilligbusser i Haderslev Kommune.....	19
Gensidig orientering.....	20
Politisk koordinering mellem udvalg.....	22
Dialogmøde med besøgs-klynger.....	23
Underskriftsside.....	24

Punkt 60: Godkendelse af dagsorden

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dagsordenen godkendes

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bo Morthorst Rasmussen

Marie Skødt

Fraværende Bo Morthorst Rasmussen, Marie Skødt

Punkt 61: Anlægsbevilling til områdefornyelse Rådhuscentret Vojens

25/18110

Sagsresume

Beslutning om at godkende anlægsbevilling på 2,382 mio. kr. i udgift til projekt Områdefornyelse Rådhuscentret, Vojens. Godkendelse af anlægsbevilling på 1,429 mio. kr. i indtægt til forventet medfinansiering fra staten.

Staten har tildelt Haderslev Kommune en ny ramme i 2025 på 0,352 mio. kr. i bymidtemidler til byer mellem 4.000 og 20.000 indbyggere. Rammen for 2025 foreslås anvendt til projektet ved Rådhuscentret Vojens.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Land- og Byudviklingsudvalget og Økonomiudvalget over for kommunalbestyrelsen anbefaler, at:

- de bevillingsmæssige konsekvenser godkendes, jfr. afsnittet Økonomiske forhold.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 29. oktober 2024 områdefornyelsesprogram for området ved Rådhuscentret i Vojens, se bilag 1.

Af bilag 2 fremgår det vedtagne områdefornyelsesprogram for området ved Rådhuscenter Vojens. Programmet omhandler i korte træk en forandring af udeområderne med fokus på at bedre forhold for de bløde trafikanter samt at gøre området mere grønt. Tiltag i programmet forventes realiseret i perioden 2025 til og med 2029.

Staten har tildelt Haderslev Kommune en ny ramme i 2025 på 0,352 mio. kr. til fornyelse af bymidter i byer mellem 4.000 og 20.000 indbyggere. Rammen for 2025 skal jævnfør tidligere beslutning anvendes til projektet ved Rådhuscentret i Vojens.

Områdefornyelsen er skønnet til at koste 4,7 mio. kr. Heraf er kommunens egenfinansiering forudsat til at være 1,880 mio. kr.

De resterende 2,820 mio. kr. til projektet forventes finansieret af de statslige rammer til bymidte i 2022-2028:

- I 2022-2024 har kommunen fået tildelt 1,391 mio. kr. i ramme til projektet. Tillægges den udmeldte ramme 2025 på 0,352 mio. kr. er der nu statslig medfinansiering på i alt 1,743 mio. kr. til projektet.
- De manglende 1,077 mio. kr. til projektet fra staten, forventer Teknik og Klima bliver tildelt til kommunen over de næste 3 år. Hvis staten mod forventning ikke giver rammer i de næste 3 år til byer mellem 4.000-20.000 indbyggere, vil Haderslev Kommune skulle egenfinansiere resten.

Økonomiske forhold

Der meddeles anlægsbevilling på 2,382 mio. kr. i udgift til områdefornyelse Rådhuscenter, Vojens og en anlægsbevilling på 1,429 mio. kr. i indtægt til forventede indtægter fra staten 2025-2028.

Dermed er der givet anlægsbevilling til den samlede økonomi afsat i områdefornyelsesprogram Rådhuscenter ved Vojens:

Projekt Områdefornyelse Rådhuscenter, Vojens – mio. kr.	Udgifter	Indtægter
Tidligere anlægsbevillinger	2,318	-1,391
Anlægsbevilling i denne sag	2,382	-1,429
Anlægsbevilling i alt	4,700	-2,820

Kommunens egenfinansiering til det samlede projekt er 1,880 mio. kr. i henhold til det vedtagne områdefornyelsesprogram. Der er tidligere afsat netto 0,927 mio. kr. til projektet i egenfinansiering. Den resterende kommunale egenfinansiering på 0,953 mio. kr. finansieres i 2025 af projekt Strategisk Udviklingsplan i Vojens og Gram, jævnfør tidligere beslutning:

Finansiering – mio. kr.	U/I/N	2025	2026	2027	2028
Områdefornyelse Rådhuscenter Vojens	U	1,305	0,377	0,350	0,350
	I	-0,352	-0,377	-0,350	-0,350
Strategisk Udviklingsplan i Vojens og Gram	U	-0,953	0,000	0,000	0,000
Finansiering i alt	N	0,000	0,000	0,000	0,000

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025
- Økonomiudvalget 23. september 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 30. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Godkendt.

Bilag

Punkt fra KB 29.10.2024 vedtagelse af områdefornyelsesprogram for Rådhuscentret Vojens

Områdefornyelsesprogram, Vojens 1, området ved Rådhuscentret.

Punkt 62: Budgetopfølgning 2. kvartal 2025

25/14687

Sagsresume

Orientering om Land- og Byudviklingsudvalgets aktuelle økonomi pr. 30. juni 2025. Der er forbrugt 29,6% af budgettet på driften og 5% af budgettet på anlæg i 2. kvartal af 2025.

Det korrigerede budget indeholder overførsler fra 2024 på 0,7 mio. kr. på driften og 14,6 mio. kr. på anlæg.

Indstilling

Direktøren for Teknik og klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Budgetopfølgningen for udvalget er opdateret med korrigeret budget og forbrug pr. 30. juni 2025:

Drift – Beløb i mio.kr.	Korrigeret budget 2025	Forbrug pr. 30.6.2025	Forbrugsprocent 30.6.2025	Forbrugsprocent 30.6.2024
Kultur og Fritidscentre (partnerskabsaftaler)	2,2	0,7	31,8%	-
Tilskud til forsamlingshuse	0,4	0,1	18,8%	-
Arrangement i landdistrikter, stier og ruter, årets lokalsamfund mv.	0,1	0,0	4%	-
Driftsudgifter i alt	2,7	0,8	29,6%	-

Anlæg – Beløb i mio.kr.	Korrigeret budget 2025	Forbrug pr. 30.6.2025	Forbrugsprocent 30.6.2025
Forprojekt Vestergade og Østergade Vojens	0,02	0,03	150%
Strategisk udviklingsplan i Vojens og Gram	4,3	0,1	2%
Område- og Landsbyfornyelse 2025	1,5	0,0	0%
Område- og Landsbyfornyelse 2024 – rest fra tidligere år	2,6	0,0	0%
Områdefornyelse – Sønderballe	0,2	0,2	87%
Områdefornyelse - Oksenvad	0,7	0,0	0%
Områdefornyelse – Vojens By	0,5	0,0	0%

Områdefornyelse – Rådhuscenter Vojens	0,9	0,0	0%	
Områdefornyelse - Gram	1,5	0,0	0%	
Områdefornyelse - Nustrup	0,8	0,0	5%	
Forum Vojens	4,0	0,1	3%	
Vision Gram	0,4	0,0	5%	
Borgerbudgettering i landdistrikterne	1,9	0,1	5%	
Borgerbudgettering Haderslev/Starup 2024-2025	1,7	0,1	3%	
Landdistriktpulje 2025 – restbudget fra tidl. år	2,0	0,6	30%	
Skrydstrup Kultur- og Fritidscenter (multihal)	3,0	0,0	0%	-
LBU – anlægsudgifter i alt	26,0	1,2	5 %	-

”+”= mindreforbrug på udgifter/merindtægter, ”-” = merforbrug på udgifter/mindreindtægter

Drift, serviceområder

Det samlede forbrug på driftsudgifter under Land- og Byudviklingsudvalget pr. 30. juni 2025 er på 0,8 mio. kr. Dette svarer til, at der er forbrugt 29,6 % af det samlede budget til drift.

Der er i alt overført 0,7 mio. kr. på driften fra 2024 til 2025.

Omprioriteringsbidraget på 0,1 mio. kr., der var en del af budgetvedtagelsen 2023, er

indarbejdet i overførselsbeløbet, hvorefter resten af overførselsbeløbet på 0,6 mio. kr. er

fordelt med ca. 0,6 mio. kr. til partnerskabsaftaler (kultur- og fritidscentre), 0,1 mio. kr. til unge på landet og stier og ruter, -0,1 mio. kr. til årets lokalsamfund og arrangementer i landdistrikterne.

Anlægsudgifter:

Det samlede forbrug på anlæg udgør i alt 1,2 mio. kr. svarende til, at der er forbrugt

5 % af anlægsbudgettet pr. 30. juni 2025.

På anlæg er der fra 2024 til 2025 overført i alt 14,6 mio. kr. heraf 2,7 mio. kr. til Forum

Vojens, 0,7 mio. kr. til Vision Gram, 0,3 mio. kr. til Strategisk udviklingsplan i Vojens og Gram, 5,1 mio. kr. til Område- og Landsbyfornyelser, 3,0 mio. kr. til Skrydstrup Kultur- og Fritidscenter (multihal), 1,1 mio. kr. til Landdistriktpuljerne, 0,7 mio.kr. til Borgerbudgettering i landdistrikterne og 1,0 mio. kr. til Borgerbudgettering i Haderslev og Starup.

På landdistriktpulje 2025 er der 0,1 mio. kr. til udvalgets egen disponering. Til anden ansøgningsrunde er der 0,7 mio. kr. tilbage i Landdistriktpulje 2025 pr. 30. juni 2025. Der mangler at blive disponeret 0,9 mio. kr. af budget til

borgerbudgettering i Haderslev og Starup pr. 30. juni 2025. Borgerbudgettering i landdistrikter er fuldt disponeret pr. 30. juni 2025.

Land- og Byudviklingsudvalget har normalt lave forbrugsprocenter i første kvartal. Det skyldes, at Land- og Byudviklingsudvalget har borgerrelaterede projekter, hvor Land- og Byudviklingsudvalget i starten af året indgår i en proces med foreninger og borgere og disponerer anvendelsen af projektpuljerne, hvorefter foreninger og organisationer søger midler fra projektpuljerne. Udbetalingen af midlerne sker derfor senere på året. Dette gælder blandt andet Landdistriktpuljen, Puljen til Landsbyfornyelse og Borgerbudgettering.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Orienteringen taget til efterretning.

Fraværende:

Bo Morthorst Rasmussen

Marie Skødt

Fraværende Bo Morthorst Rasmussen, Marie Skødt

Punkt 63: Områdefornyelse i Sønderballe Landdistrikt - revideret fordeling af budget

21/23517

Sagsresume

Beslutning om en revideret fordeling af budgettet for områdefornyelsen i Sønderballe. Siden områdefornyelsesprogrammet for Sønderballe Landdistrikt blev udarbejdet er de første tiltag, helhedsplanen for Sønderballe kyst og havn blevet realiseret, mens andre er kommet så langt i planlægningen, at der kan lægges et mere retvisende budget. Der er tidligere omdisponeret 0,200 mio. kr. Den lokale styregruppe ønsker nu at omdisponere yderligere 0,250 mio. kr. til projektet ”et samlende fælleshus”. Hvis der i forbindelse med detailplanlægningen bliver behov for større ændringer i forhold til det, der står i områdefornyelsesprogrammet, skal ændringerne godkendes af kommunalbestyrelsen.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- en revideret fordeling af budgettet for områdefornyelsen i Sønderballe Landdistrikt godkendes

Sagsfremstilling

Haderslev Kommunalbestyrelse vedtog den 29. november 2022 områdefornyelsesprogrammet for Sønderballe Landdistrikt, se bilag 1. Områdefornyelsesprogrammet for Sønderballe Landdistrikt indeholder fem prioriterede tiltag med budget:

- Omdannelse af den gamle Købmandsgrund – 0,500 mio. kr.
- Stier, wayfinding og landskabelige støttepunkter – 0,650 mio. kr.
- Helhedsplan inkl. forundersøgelse – 0,500 mio. kr.
- Et samlende fælleshus – 0,150 mio. kr.
- Nye parkeringsmuligheder – 0,300 mio. kr.

Land- og Byudviklingsudvalget besluttede den 2. maj 2024, på baggrund af ønsker fra den lokale styregruppe at flytte 0,200 mio. kr. fra ”Stier, wayfinding og landskabelige støttepunkter”, så helhedsplanen inkl. forundersøgelse og Fælleshuset hver fik 0,100 kr. ekstra.

Efter denne beslutning er en arbejdsgruppe, i samråd med Haderslev Kommune, fortsat med ihærdigt at søge fonde til omdannelsen af Fiskerhuset til et fælleshus for området. Der er søgt en række fonde uden succes indtil nu. Der er i pt. en ansøgning inde ved LAG.

Projektet er ret omfattende, da huset i dag er et uopvarmet udhus, og vurderingen er, at medfinansieringen ikke er stor nok i forhold til de ca 3.5 mio kr, som omdannelsen vurderes at koste.

En del af de midler, der blev overført ved den sidste budgetændring, er anvendt til forundersøgelser og reviderede tegninger, der er nødvendige for at komme videre med projektet.

Efter at omdannelsen af Købmandsgrunden er gennemført og projektet ”Stier, wayfinding og landskabelige støttepunkter” er revideret, så der nu fokuseres på formidling ved de eksisterende stier og støttepunkter og en udsigtstrappe (landskabeligt støttepunkt) har det vist sig, at der kan omdisponeres henholdsvis 0,100 mio. kr. 0,150 mio. kr. fra Købmandsgrunden og stiprojektet, til fælleshuset.

Dermed kommer medfinansieringen til fælleshuset op på 450.000 kr. Det vurderes, at muligheden for at få de første fonde med ombord derved øges væsentligt.

Budgettet vil derefter se således ud:

- Omdannelse af den gamle Købmandsgrund – 0,400 mio. kr.
- Stier, wayfinding og landskabelige støttepunkter – 0,300 mio. kr.
- Helhedsplan inkl. forundersøgelse – 0,600 mio. kr.
- Et samlende fælleshus – 0,500 mio. kr.
- Nye parkeringsmuligheder – 0,300 mio. kr.

Teknik og klima anbefaler, at det reviderede projekt godkendes.

Økonomiske forhold

Der er tale om en revideret fordeling af budgettet for områdefornyelsen i Sønderballe, og der kræves derfor ikke yderligere midler fra landsbyfornyelsespuljen ved denne beslutning.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bo Morthorst Rasmussen

Marie Skødt

Bilag

KB dagsordenspunkt 29. november 2022

LBU dagsordenspunkt 2. maj 2024

Fraværende Bo Morthorst Rasmussen, Marie Skødt

Punkt 64: Deltagelse i "Lokaldysten" i samarbejde med DGI

25/23421

Sagsresume

Beslutning om at afholde motionseventet Lokaldysten i samarbejde med DGI. Haderslev Kommune har modtaget en henvendelse fra DGI om afholdelse af eventet. Teknik og Klima foreslår, at eventet afprøves i 2026 som et alternativ til kommunens eget initiativ "Gå-værter", der har været gennemført i perioden 2023-2025. Lokaldysten er et fællesskabs- og konkurrencepræget event, hvor kommunens lokalsamfund dystet om at blive det mest aktive. Formålet er engagere flere borgerne, styrke lokale fællesskaber og synliggøre Haderslev Kommune som en aktiv og attraktiv bosætningskommune.

Beslutningskompetencen ligger hos Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- Haderslev Kommune i samarbejde med DGI afprøver eventet Lokaldysten i 2026 som alternativ til Gå-værter-initiativet
- der afsættes 0,053 mio. kr. til medfinansiering af eventet fra restmidler under projekt Stier og ruter
- eventet evalueres efter afholdelse med henblik på en stillingtagen til en eventuel fortsættelse

Sagsfremstilling

Haderslev Kommune har modtaget en henvendelse fra DGI om afholdelse af motionseventet Lokaldysten i lokalområder i kommunen. Teknik og Klima foreslår, at eventet afprøves i 2026 som et alternativ til kommunens eget initiativ "Gå-værter", der har været gennemført i perioden 2023-2025. Gå-værter-initiativet er en udløber af projekt "Stier og ruter", hvor kommunen i samarbejde med lokale borgere har kortlagt og digitaliseret vandreruter til brug for både borgere og turister, se bilag 1.

Mens projekt Stier og Ruter har haft fokus på synliggørelse af ruterne samt sociale fællesskaber gennem Gå-værter-initiativet, tilføjer Lokaldysten et element af sund konkurrence og øget synlighed for kommunen. Tanken er at samle ressourcerne om ét stort event, hvor målet er at nå bredere ud end de nuværende indsatser og synliggøre både landdistrikterne og kommunen som en aktiv og attraktiv bosætningskommune.

Konceptet bygger på erfaringer fra andre kommuner og skal blandt andet skabe:

- større deltagelse på tværs af aldersgrupper
- samarbejde mellem foreninger i lokalsamfundet
- positive historier og reklameværdi for hele kommunen

Konceptet tager udgangspunkt i 10 deltagende lokalsamfund men kan tilpasses efter behov. En detaljeret beskrivelse af konceptet fremgår af bilag 2.

Eventet foreslås evalueret efter afholdelse med henblik på en eventuel fortsættelse eller for eksempel ved at genoptage Gå-værter og øvrige initiativer fra projekt Stier og Ruter i 2027.

Økonomiske forhold

Budgettet for Haderslev Kommune er med udgangspunkt i 10 deltagende lokalsamfund med en samlet pris på 0,053 mio. kr.

Tilskuddet foreslås finansieret fra ikke-disponerede restmidler fra projekt Stier og Ruter på 0,024 mio. kr. og fra landdistriktspuljen på 0,030 mio. kr., som er til udvalgets senere disponering.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Godkendt.

Fraværende:

Bo Morthorst Rasmussen

Marie Skødt

Bilag

LBU dagsordenspunkt 19. september 2024

Lokaldysten Haderslev PP

Fraværende Bo Morthorst Rasmussen, Marie Skødt

Punkt 65: Opfølgning på fællesevent for landdistrikter og centerbyer

25/2587

Sagsresume

Drøftelse af fælleseventet for landdistrikter og centerbyer. Land- og Byudviklingsudvalget afholdt den 27. august 2025 fællesarrangement i Vojens Hallerne med 165 deltagere fra foreninger og landdistrikter. Temaet var Foreninger, Lokalsamfund og Kunstig Intelligens. Programmet omfattede debat, oplæg og workshop med fokus på AI's forenings- og bestyrelsesarbejde.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- fælleseventet for landdistrikter og centerbyer drøftes

Sagsfremstilling

Land- og Byudviklingsudvalget afholdt den 27. august 2025 det årlige fællesarrangement for landdistrikter og centerbyer. Arrangementet fandt sted i Vojens Hallerne og havde til formål at understøtte dialog og erfaringsudveksling mellem foreninger.

Temaet for arrangementet var "Foreninger, Lokalsamfund og Kunstig Intelligens". Formålet var at belyse, hvordan kunstig intelligens (AI) kan anvendes som et værktøj i lokale sammenhænge for eksempel kommunikation, rekruttering af medlemmer med videre.

Arrangementet havde deltagelse af ca. 170 personer fra foreninger og landdistrikter i kommunen.

Programoversigt:

- Velkomst
- Debat mellem udvalget og aftenens vært, Christian Degn
- Præsentation og drøftelse af fokusplaner i landdistrikterne v/ Arøsumd, Landdistriktskoordinator og Christian Degn
- Oplæg og workshop om AI i praksis v/ Anders Lund Ærthøj
- Opsamling og afrunding

Som en del af programmet blev der gennemført en kort opsamling blandt deltagerne ved hjælp af ChatGTP. Opsamlingen er vedhæftet som bilag 1. Et udsnit af pointerne var blandt andet at:

- AI rummer et stort potentiale for at styrke foreningernes arbejde, især ift. referater, arkivering, oversættelser og kommunikation.
- Et ønske om klare rammer omkring GDPR og datasikkerhed
- Bevare foreningernes identitet og demokratiske processer.
- Flere foreninger ønsker praktiske værktøjer og retningslinjer som næste skridt.

Udvalget drøfter arrangementet, og de erfaringer de kan tage med ind i det kommende års fællesarrangement, herunder om der ønskes et opfølgende arrangement om AI om fx 2 år.

Slides fra oplægget er vedhæftet som bilag 2.

Procedure

Land- og byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Godkendt, idet udvalget sikrer opfølgning på brugbarheden af AI for foreningslivet i forbindelse med overlevering til et nyt udvalg med ansvar for land- og byudvikling.

Fraværende:

Bo Morthorst Rasmussen

Marie Skødt

Bilag

Opsummering_Workshop den 27. august

AI Oplæg - Haderslev

Fraværende Bo Morthorst Rasmussen, Marie Skødt

Punkt 66: Understøttelse af lokalsamfund

21/24497

Sagsresume

Drøftelse af, hvordan Haderslev Kommune kan styrke dialogen og samarbejdet med de mindre synlige lokalsamfund. Land- og Byudviklingsudvalget drøftelse kan tage udgangspunkt i de muligheder, der er beskrevet i sagsfremstillingen.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- muligheder for at understøtte lokalsamfundene drøftes

Sagsfremstilling

Land- og Byudviklingsudvalget arbejder med, bl.a. med afsæt i kommunens landdistriktspolitik, at styrke fællesskaber, at skabe forbindelser og fremme sammenhængskraften på tværs af kommunens lokalområder. Dette fokus kommer til udtryk på flere måder, herunder gennem udvalgets faste dialogmøder med lokalområderne, afholdelse af udvalgsmøderne lokalt, fælles arrangementer for lokalområderne samt borgerbudgettering i alle kommunens landdistrikter.

I denne sag drøfter udvalget, hvordan dialogen og samarbejdet med de lokalsamfund, som kommunen sjældent hører fra, kan styrkes.

Udvalget har flere muligheder eller værktøjer, der kan understøtte en styrket dialog og samarbejde med lokalsamfundene, herunder

- fokusplaner, der kan bruges til at identificere og styrke lokalsamfund
- udvalgsmøder på nye lokationer, der skaber synlighed og fremmer dialogen med lokalsamfundene
- eksisterende puljer og initiativer, så der bygges videre på det, der allerede findes
- inspiration og videndeling, f.eks. gennem samarbejde med Syddansk Universitet og landdistriktsforskningen, som kan bidrage med metoder til en mere systematisk og vidensbaseret tilgang. Til inspiration i denne sag fremgår af bilag 1 et uddrag af forskningsrapport fra 2023, som viser, hvordan særligt civilsamfundets engagement og samarbejde med kommunen kan styrke mindre lokalsamfunds synlighed og aktivitet

Udvalget kan i denne sammenhæng eksempelvis drøfte:

- hvilke lokalsamfund kommunen hører sjældent fra – og hvad årsagerne kan være?
- hvordan udvalget og forvaltningen kan arbejde for at engagere disse mindre synlige lokalsamfund?
- hvordan eksisterende initiativer og puljer kan anvendes til at understøtte dem?
- hvilken rolle forskningsbaseret viden kan spille i denne indsats?

Bilag 2 og 3 giver et overblik over landdistrikternes aktivitet i 2022–2025, målt på deres respons på kommunale tiltag i form af puljer og Årets Lokalsamfund samt fokusplaner og gávært-initiativer. Borgerbudgettering er i perioden gennemført i alle 29 landdistrikter og er derfor ikke medtaget. Ansøgninger fra private borgere og aktører indgår ikke.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Godkendt.

Fraværende:

Marie Skødt

Bilag

Uddrag forskningsrapport - Civilsamfundets betydning for udvikling

Aktivitet 2022-2025 - samlet sum

Aktivitet 2022-2025 - ud for hvert parameter

Fraværende Marie Skødt

Punkt 67: Overlevering til kommende udvalg

21/24497

Sagsresume

Drøftelse af overlevering af Land- og Byudviklingsudvalgets arbejde samt anbefalinger til det eller de kommende stående udvalg, som i kommende valgperiode skal varetage den umiddelbare forvaltning af strategier og planer for by- og landdistriktsudvikling, tilskud fra borgerbudgettering og øvrige puljer samt samarbejde med lokalområder og kultur- og fritidscentre.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- udvalget drøfter overlevering af udvalgets arbejde samt anbefalinger til kommende udvalg med henblik på, at Teknik og Klima udarbejder et udkast til overleveringsnotat.

Sagsfremstilling

I forbindelse med afslutning af valgperioden vil hvert stående udvalg blive givet mulighed for i et overleveringsnotat at komme med anbefalinger til kommende stående udvalg.

Med henblik på udarbejdelse af et sådant notat vil hvert udvalg på mødet i september drøfte overlevering af udvalgets arbejde og anbefalinger.

Under sagens behandling vil forvaltningen præsentere et drøftelsesoplæg indeholdende væsentlige elementer af udvalgets arbejde i indeværende valgperiode, se bilag 1.

På baggrund af udvalgets drøftelser vil forvaltningen udarbejde et udkast til overleveringsnotat indeholdende udvalgets anbefalinger til det eller de kommende stående udvalg, som i den kommende valgperiode skal varetage den umiddelbare forvaltning af strategier og planer for by- og landdistriktsudvikling, tilskud fra borgerbudgettering og øvrige puljer samt samarbejde med lokalområder og kultur- og fritidscentre. Udkast til notat vil blive forelagt til godkendelse på udvalgets møde i november.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Godkendt.

Bilag

Drøftelsesoplæg - Land- og Byudviklingsudvalget

Punkt 68: Opfølgning på dialogmøde

21/24497

Sagsresume

Drøftelse af dialogmødet med besøgs-klyngerne Oksenvad og Sommersted samt Maugstrup, Simmersted og Hjerndrup.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dialogmødet drøftes

Sagsfremstilling

Land- og Byudviklingsudvalget holdt dialogmøde med besøgs-klyngerne Oksenvad og Sommersted samt Maugstrup, Simmersted og Hjerndrup den 11. juni 2025.

Temaerne for dialogmødet var ”Bosætning” og ”Sparring/samarbejde”, herunder følgende spørgsmål til besøgs-klyngerne:

- Hvilke er de tre vigtigste ting, I som lokalsamfund kan nævne, som har haft en positiv udvikling i jeres lokalsamfund?
- Hvordan samarbejder I foreningerne imellem i jeres landdistrikt?
- Hvordan og hvornår søger I ekstern inspiration til brug i jeres eget lokalsamfund?

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Godkendt.

Punkt 69: Frivilligbusser i Haderslev Kommune

24/19470

Sagsresume

Orientering om at Haderslev Kommune har modtaget tilsagn om midler fra puljen til frivilligbusser. Puljen er en forsøgsordning, der skal fremme fleksible og kollektive transportløsninger for at forbedre transportmulighederne i landdistrikterne. Frivilligbusserne vil betjene Fjelstrup samt Vojens og tre nærliggende landsbyer Jegerup, Skrydstrup og Over Jerstal.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Land- og byudviklingsudvalget besluttede den 9. april 2025 at søge om midler fra puljen til frivilligbusser, se bilag 1. Puljen er en forsøgsordning, der skal fremme fleksible og kollektive transportløsninger for at forbedre transportmulighederne i landdistrikterne. Trafikstyrelsen har meddelt tilsagn om 75 % medfinansiering til to frivilligbusser i Haderslev Kommune, se bilag 2.

De to frivilligbusser vil betjene Vojens og tre nærliggende landsbyer; Jegerup, Skrydstrup og Over Jerstal samt i Fjelstrup. Projektet er ansøgt i samarbejde med Fjelstrup Lokalråd og Forum Vojens. Formålet med busserne er at forbedre mobiliteten og styrke fællesskabet i landdistrikterne.

Projektet forventes at andrage 1,2 mio. kr. heraf er Haderslev Kommunes andel ca. 0,3 mio. kr.

Teknik og Klima vil i samarbejde med Fjelstrup Lokalråd og Forum Vojens igangsætte planlægningen af projektet. Desuden vil Sydtrafik bistå med erfaringer og ekspertise i det videre arbejde. Frivilligbusserne forventes at være i drift fra foråret 2026 til efteråret 2028. Der vil som del af projektet blive foretaget en evaluering af ordningen, og som vil blive forelagt politisk.

Økonomiske forhold

Projektet forventes at andrage 1,2 mio. kr. heraf er Haderslev Kommunes andel ca. 0,3 mio. kr. Haderslev Kommunes andel finansieres af disponible midler under Land- og Byudviklingsudvalget.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 11. august 2025
- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Godkendt.

Bilag

LBU dagsordenspunkt 9. april 2025

Meddelelse om tilsagn Frivilligbusser underskrift

Punkt 70: Gensidig orientering

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Bygningsfornyelse Bevtoft

På mødet orienteres om status på arbejdet med bygningsfornyelse i Bevtoft, herunder dialog med borgerforening og bygningsejere.

Status på Udviklingsplan Vojens

På mødet orienteres om status på arbejdet med Udviklingsplan Vojens. Status, vist på kort, er vedlagt som bilag

Boldbane i Skrydstrup

På baggrund af dialogmøde mellem Skrydstrup Kultur- og Fritidscenter og Land- og Byudviklingsudvalget har forvaltningen set på muligheden for, at kommunen på vegne af Skrydstrup Kultur- og Fritidscenter kan få brugsret over den sidste del af boldbanearealet ved Skrydstrup Kultur- og Fritidscenter, ejet af Vojens Nagapoosani Amman Temple, til gavn for foreningslivet og borgerne.

Gennem dialog med Vojens Nagapoosani Amman Temple er der indgået aftale om, at kommunen kan benytte deres del af boldbanen ved Skrydstrup Kultur- og Fritidscenter, mod at kommunen holder græsplænen som boldbane. Det er oplyst fra driftsafdelingen, at der ikke kommer ekstra omkostninger ved at tage denne del af boldbanen med i driften, da de i forvejen drifter det meste på området.

Der kommer en engangsudgift til genetablering fra græsplæne til boldbane, inkl. ændret lysætning. Midler til dette er fundet internt.

Aftalen trådte i kraft 1. juli 2025, så brugerne forventet kan benytte boldbanen fra august 2025, når græsplænen er klargjort til boldbane.

Hørvejsmødet 2025

Udvikling Hørvejen inviterer samarbejdspartnere til Hørvejsmødet 2025 i Aalborg den 30. september.

Programmet er vedlagt som bilag. Tilmeldingsfrist er 22. september via dette link:

[Hørvejsmøde den 30. september 2025 | Viborg Kommune](#)

Billede af Kongeparret til forsamlingshuse

Land- og Byudviklingsudvalget har taget initiativ til at tilbyde forsamlingshusene i Haderslev Kommune et billede af Kongeparret til ophængning i forsamlingshalene. 12 forsamlingshuse har takket ja. Billederne forventes fordelt til forsamlingshusene inden uge 38.

30 nye initiativer fra regeringen

Regeringen har fremlagt et udspil med 30 initiativer, der skal styrke foreningslivet i landdistrikterne, se faktaark i vedlagte bilag.

Evaluering af projekt

Udvalget besluttede 6. juni 2024, at Aarø Husmoderforening skal indsende en evaluering af projektet "Aarø tænk kreativt" i forbindelse med det bevilgede tilskud på 25.000 kr. Evalueringen er vedlagt som bilag. Teknik og Klima har fremsendt hjælpespørgsmål til brug for evalueringen, men har ikke opstillet egentlige kriterier eller krav for, hvordan evalueringen skal udformes.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Godkendt.

Bilag

Igangværende indsætter Vojens, januar 2025

Program Hærvejsmødet 2025

Faktaark Foreningslivet

Evaluering af Aarø tænk kreativt

Punkt 71: Politisk koordinering mellem udvalg

21/24497

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Godkendt, idet formanden for udvalget informerede om arbejdet med udviklingsplanen for Vojens.

Punkt 72: Dialogmøde med besøgs-klynger

21/24497

Sagsresume

Dialogmøde mellem Land- og Byudviklingsudvalget og besøgs-klyngerne Vedsted/ Skovby, Over Jerstal og Bevtoft/ Strandelhyørn samt Gabøl/Nustrup, Skrydstrup og Jegerup.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dialogmødet gennemføres

Sagsfremstilling

Land- og Byudviklingsudvalget holder dialogmøde med besøgs-klyngerne Vedsted/ Skovby, Over Jerstal og Bevtoft/ Strandelhyørn samt Gabøl/Nustrup, Skrydstrup og Jegerup.

Temaerne for dialogmødet er "Bosætning" og "Sparring/samarbejde", herunder følgende spørgsmål til besøgs-klyngerne:

- Hvilke er de tre vigtigste ting, I som lokalsamfund kan nævne, som har haft en positiv udvikling i jeres lokalsamfund?
- Hvordan samarbejder I foreningerne imellem i jeres landdistrikt?
- Hvordan og hvornår søger i ekstern inspiration til brug i jeres eget lokalsamfund?

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 17. september 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 17-09-2025

Gennemført.

Punkt 73: Underskriftsside

Sagsresume

Land- og Byudviklingsudvalget skal godkende beslutningsprotokollen. For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "Godkend".